

Рейтинговий звіт ENRG 001-002 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Енергодар
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	01.09.2008 р.
Дата оновлення:	07.05.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери ua у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг позичальника ґрунтується на результатах аналізу протягом 2008 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності, та перспективних планах на майбутнє. Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	01.09.2008 р.	07.05.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaA	uaA
Прогноз	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Енергодар підтримується:

- збереженням у 2008 році високого темпу зростання доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів (157,4% до відповідного показника у 2007 році);
- високим рівнем виконання уточненого річного плану за доходами загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у 2008 році - 104,6% та відсутністю залежності бюджету міста від залучення позичок з єдиного казначейського рахунку;
- перевищенням у 2008 році окремими показниками економічного розвитку міста у розрахунку на одного мешканця відповідних показників по країні в цілому, зокрема обсягу реалізації промислової продукції у 7,2 рази; обсягу інвестицій у основний капітал – у 1,8 рази;
- зростанням у 2008 році середньомісячної заробітної плати у місті до 3 107,8 грн., що у 1,7 рази більше, ніж у середньому по країні.

Рівень кредитного рейтингу м. Енергодар обмежується:

- монофункціональністю економіки міста та значним рівнем залежності бюджету від діяльності ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та Запорізька ТЕС ВАТ «Дніпроенерго», які за підсумками 2008 року формували більше ніж 70% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів;
- значним обсягом запланованого зростання прямого та гарантованого боргу Енергодарської міської ради у разі розміщення у повному обсязі облігацій внутрішньої місцевої позики та надання гарантій КП «Виробничий комбінат» «Тепло-водоканал» за кредитним фінансуванням спільного проекту з Європейським Банком Реконструкції і Розвитку;
- очікуваним уповільненням темпів зростання доходної частини бюджету міста у 2009 році, що зумовлюється негативними наслідками кризових явищ в економіці України.

Резюме

Соціальна сфера та економіка міста

Основні соціально-економічні показники м. Енергодара у 2005-2008 рр. ілюструє наведена нижче таблиця.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Енергодар¹ у 2005-2008 рр.

Показник	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	Темп зростання/зниження/відхилення у 2008 р. до 2007 р., %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	54,4	54,2	54,4	54,3	на 0,1 тис. осіб менше
Рівень зареєстрованого безробіття, %	2,6	2,1	1,8	1,9	на 0,1 в.п. більше
Середньомісячна заробітна плата, грн.	1 487,5	1 849,0	2 259,2	3 107,8	137,6
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	2,3	1,4	1,0	1,3	130,0
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	3 441,0	4 218,4	5 414,9	6 545,1	120,9
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівняних цінах, %	92,4	106,6	110,4	90,0	X
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	369,1	402,5	389,9	503,0	129,0
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	7,0	7,7	9,1	9,2	101,1
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	1,0	1,6	14,7	1,3	8,8
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	6,4	8,3	2,6	4,7	180,8
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	85,5	110,4	156,2	228,6	146,4

Джерело: Дані Енергодарської міської ради

¹ Тут і далі. Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведено після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться у звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

Населення міста, трудові ресурси та ринок праці

Чисельність наявного населення м. Енергодара протягом 2008 року зменшилась на 0,05 тис. осіб і станом на 01.01.2009 року склала 54,31 тис. осіб. Як і у попередніх періодах чисельність населення міста зменшується за рахунок механічного скорочення.

Як і у попередніх періодах, монофункціональність господарського комплексу Енергодара, що зумовлюється спеціалізацією праці економічно активного населення в одній галузі економіки, визначає тенденції розвитку ринку праці у місті. Питома вага середньооблікової численності штатних працівників у загальній чисельності населення міста у 2008 році продовжує залишатися значною (42,5%), що пов'язано з наявністю стабільного попиту на трудові ресурси з боку двох найбільших підприємств-роботодавців у місті – ВП «Запорізька АЕС» НАЕК Енергоатом та ВП Запорізька ТЕС ВАТ «Дніпроенерго». За підсумками 2008 року вказані підприємства забезпечували робочими місцями 59,3% загальної чисельності зайнятих у місті, а відтак не лише визначали особливості виробничо-технологічної та соціально-економічної структури Енергодара, а й значною мірою впливали на ресурсну забезпеченість бюджету міста.

Слід відмітити незначне збільшення рівня зареєстрованого безробіття у місті – з 1,8% станом на 01.01.2008 року до 1,9% станом на 01.01.2009 року. Водночас цей показник залишається значно меншим, ніж у середньому по країні (3,0%).

Як і у попередніх періодах, рівень оплати праці у місті Енергодар значно перевищує загальноукраїнський показник. Протягом 2008 року рівень середньомісячної заробітної плати у м. Енергодарі збільшився на 37,6% і склав 3 107,8 грн., що було на 72,1% більше, ніж у середньому по країні.

Співвідношення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати станом на 01.01.2009 року з обсягом середньомісячного фонду оплати праці за 2008 рік перебуває на низькому рівні – 1,8%.

Промисловість

Порівняно з 2007 роком, обсяг реалізації промислової продукції у м. Енергодар збільшився у 2008 році на 20,9% і склав 6,5 млрд. грн., що у розрахунку на одного мешканця було у 7,2 рази більше, ніж у середньому по країні.

Виробнича спеціалізація Енергодара визначається, насамперед потужним енергетичним комплексом міста, складовими якого є такі підприємства як ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та Запорізька ТЕС ВАТ «Дніпроенерго». Відповідно, у структурі обсягів реалізації промислової продукції підприємств м. Енергодар у 2005-2008 рр., найбільша питома вага (близько 99%) припадала на продукцію галузі «Виробництво електроенергії, газу та води».

За підсумками 2008 року ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та Запорізька ТЕС ВАТ «Дніпроенерго» зменшили обсяги виробництва продукції (на 5,2% та на 10,6% відповідно), що зумовлювалось скороченням попиту на електроенергію з боку металургійної та хімічної промисловості, у зв'язку з кризовими явищами в економіці України. Слід зазначити, що у майбутньому очікується, що падіння попиту основних енергоємних галузей негативно позначиться, насамперед, на результатах діяльності енергокомпаній, орієнтованих на промислові регіони.

ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та Запорізька ТЕС ВАТ «Дніпроенерго» залишаються найбільшими роботодавцями міста та найбільшими платниками до місцевого бюджету.

Зважаючи на те, що сукупна питома вага найбільших за обсягами відрахувань до місцевого бюджету податків та зборів підприємств енергетичного комплексу складає близько 79%, доходної частини загального фонду без урахування трансфертів, можна зробити висновок, що бюджету м. Енергодара характерний винятковий рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду. Водночас, для доходної частини загального фонду бюджету м. Енергодара без урахування трансфертів характерний високий рівень концентрації джерел надходження від одного платника податків – ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом».

Промисловому комплексу м. Енергодара притаманна орієнтованість на внутрішній ринок, про що свідчать незначні обсяги експортно-імпортних операцій, які здійснювались підприємствами міста у 2003-2007 рр. За підсумками 2008 року обсяг зовнішньоторговельного обороту підприємств і організацій м. Енергодара склав 1,3 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця складає 0,7% середнього показника по країні.

Інвестиційна активність та капітальне будівництво

У 2008 році у м. Енергодар було освоєно інвестицій у основний капітал загальним обсягом 503,0 млн. грн., що на 29% більше, ніж у 2007 році. У розрахунку на одного мешканця, цей показник був на 83,4% більшим за відповідний показник по країні.

Обсяги освоєних у м. Енергодарі капітальних вкладень у 2003-2008 рр. не мали сталої тенденції до збільшення та визначалися, насамперед, інвестиційною активністю двох містоутворюючих підприємств (ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та Запорізька ТЕС ВАТ «Дніпроенерго»). Зокрема у 2007-2008 рр. за рахунок коштів зазначених підприємств у місті освоювалось понад 90% загального обсягу інвестицій у основний капітал.

ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» є також основним замовником та інвестором будівельних робіт у місті, у тому числі житлового будівництва. При цьому слід зазначити, що план капітальних вкладень ВП «Запорізька АЕС» (у тому числі й обсяг уведення в експлуатацію об'єктів соціальної сфери, зокрема житла) щорічно затверджується ДП «НАЕК» Енергоатом. А відтак обсяги житлового будівництва в м. Енергодарі багато в чому визначаються основними пріоритетами соціальної політики ДП «НАЕК» Енергоатом.

У 2008 році у м. Енергодар було уведено до експлуатації житла загальним обсягом 4,7 тис. кв. м., що на 80,8% більше, ніж у 2007 році. У розрахунку на 1 000 осіб наявного населення обсяг уведеного в експлуатацію житла у м. Енергодарі був на 62% меншим за відповідний показник по країні.

Іноземний капітал не відіграє суттєвого значення у господарському комплексі міста, про що свідчать незначні обсяги залучених у економіку Енергодара прямих іноземних інвестицій. Станом на 01.01.2009 р. підприємствами міста було залучено 9,2 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що у розрахунку на одного мешканця складає 21,9% середнього показника по країні.

Торгівля, громадське харчування та сфера послуг

У 2008 році обсяг роздрібного товарообороту у м. Енергодар збільшився, порівняно з 2007 роком, на 46,4% - до 228,6 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця склало 79,6% середнього показника по країні.

На динамічне збільшення обсягів роздрібного товарообороту у м. Енергодарі (темпи зростання цього показника протягом 3-ох останніх років перевищують середні значення по країні) впливає високий рівень оплати праці у місті. Водночас в цілому невеликі обсяги роздрібного товарообороту підприємств торгівлі та ресторанного господарства м. Енергодара протягом аналізованого періоду пояснюються, насамперед, географічним розташуванням міста в безпосередній близькості від м. Запоріжжя та, як наслідок, орієнтованістю значної частини мешканців Енергодара на споживчу пропозицію обласного центру.

Житлово-комунальне господарство міста

Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги станом на 01.01.2009 року складає 8,7 млн. грн., у тому числі обсяг простроченої заборгованості – 3,2 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця перебуває на низькому рівні (59 грн.).

Слід зазначити, що постійне зростання вартості енергоносіїв, у тому числі для населення та бюджетних установ міста призводить до додаткового навантаження на бюджет міста як у зв'язку з компенсаційними виплатами підприємствам житлово-комунального комплексу, так і прямим фінансуванням вартості енергоносіїв для бюджетних організацій.

Проблеми у сфері житлово-комунального господарства, які є в цілому типовими для переважної більшості міст України, у м. Енергодарі є не такими нагальними. У місті, зокрема, відсутній ветхий та аварійний житловий фонд, а рівень зношеності, об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури міста є не таким значним як у більшості міст України. Водночас для міста залишаються актуальними питання покращення фінансового стану підприємств, які надають житлово-комунальні послуги, шляхом впровадження економічно обґрунтованих тарифів, які б на 100% відшкодували собівартість надання послуг, підвищення рівня збору платежів за житлово-комунальні послуги.

Комунальна власність та земельні відносини

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, місто щорічно може виставляти на приватизацію майно, яке перебуває в комунальній власності, та земельні ділянки несільськогосподарського призначення. Слід зазначити, що протягом 2008 року, як і протягом попередніх періодів, відчуження об'єктів комунальної власності Енергодарською міською радою не здійснювалось.

До бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Енергодар в аналізованому періоді надійшло доходів від реалізації земельних ділянок несільськогосподарського призначення загальним обсягом 142,0 тис. грн. (3,2% річного плану).

Земельні активи територіальної громади Енергодара є важливим джерелом наповнення доходної частини загального фонду бюджету міста, про що свідчить щорічне збільшення обсягу надходжень плати за землю. Питома вага плати за землю у структурі доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів склала у 2008 році 24,9%. Слід зазначити, що для бюджету м. Енергодар характерним є високий рівень концентрації плати за землю у частині найбільших платників, оскільки значна частина щорічних надходжень плати за землю (більше ніж 90%) забезпечувалась ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та ВП «Запорізька ТЕС» ВАТ «Дніпроенерго», які є платниками земельного податку.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Енергодара, бюджет був представлений у форматі бюджетного балансу:

Бюджет м. Енергодар протягом 2006-2008 років, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2006 Загальний фонд	2006 Спеціальний фонд	2006 Разом	2007 Загальний фонд	2007 Спеціальний фонд	2007 Разом	2008 Загальний фонд	2008 Спеціальний фонд	2008 Разом
Операційні надходження всього	75 391,8	17 623,3	93 015,1	108 711,2	8 606,5	117 317,7	162 433,8	16 545,3	178 979,1
Операційні видатки всього	71 727,7	13 213,5	84 941,2	99 077,9	3 755,5	102 833,4	142 111,0	14 179,4	156 290,4
Операційний баланс	3 664,1	4 409,8	8 073,9	9 633,3	4 851,0	14 484,3	20 322,8	2 365,9	22 688,7
Фінансовий дохід	0,0	0,0	0,0	431,8	0,0	431,8	1 313,4	0,0	1 313,4
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	0,0	0,0	0,0	431,8	0,0	431,8	1 313,4	0,0	1 313,4
Поточний баланс	3 664,1	4 409,8	8 073,9	10 065,1	4 851,0	14 916,1	21 636,2	2 365,9	24 002,1
Капітальні надходження всього	0,0	984,9	984,9	0,0	8 311,7	8 311,7	0,0	10 409,6	10 409,6
Капітальні видатки всього	1 889,9	4 817,9	6 707,8	7 736,0	6 404,1	14 140,1	16 539,1	17 301,5	33 840,6
Капітальний баланс	-1 889,9	-3 833,0	-5 722,9	-7 736,0	1 907,6	-5 828,4	-16 539,1	-6 891,9	-23 431,0
Баланс після капітальних видатків	1 774,2	576,8	2 351,0	2 329,1	6 758,6	9 087,7	5 097,1	-4 526,0	571,1
Профіцит/дефіцит	1 774,2	576,8	2 351,0	2 329,0	6 758,6	9 087,6	5 097,1	-4 526,0	571,1
Фінансування	-1 774,2	-576,8	-2 351,0	-2 329,0	-6 758,6	-9 087,6	-5 097,1	4 526,0	-571,1
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Енергодарської міської ради

У 2008 році, як і протягом двох попередніх бюджетних періодів, бюджет міста зберігає позитивне значення операційного балансу як за загальним, так і спеціальним фондами, що забезпечувалось переважанням темпів зростання операційних доходів над темпами зростання операційних видатків. Слід зазначити, що на відміну від більшості місцевих бюджетів України, позитивне сальдо операційного балансу бюджету м. Енергодара у 2008 році збільшилось, порівняно з попереднім періодом, на 56,6%.

Як і у попередніх періодах, у структурі операційних надходжень бюджету м. Енергодара переважають податкові надходження, зокрема надходження податку з доходів фізичних осіб та плати за землю. У зв'язку з суттєвим зростанням рівня оплати праці у місті у 2008 році (37,6%), та збільшенням Законом України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України ставки земельного податку у 5 разів, обсяг податкових надходжень у аналізованому періоді збільшився, порівняно з попереднім, на 56,3%.

Зростання обсягу платежів штрафів та інших операційних надходжень у 2008 році відбулося за рахунок збільшення власних надходжень бюджетних установ. У аналізованому періоді до спеціального фонду бюджету м. Енергодара надійшло 5,3 млн. грн. власних надходжень бюджетних установ, у тому числі 1,8 млн. грн. благодійних внесків, грантів та дарунків, отриманих бюджетними установами.

У аналізованому періоді м. Енергодар зберігає статус міста-донора та перераховує кошти до Державного бюджету. У 2008 році до Державного бюджету було перераховано 36,5 млн. грн. Розрахунковими показниками на 2009 рік обсяг вилучень до Державного бюджету затверджено у обсязі 43,8 млн. грн.

Як і у попередніх періодах, у 2008 році з метою розширення джерел фінансування загального фонду Енергодарська міська рада здійснювала активні операції з тимчасово-вільними бюджетним коштом, розміщуючи їх на депозитні рахунки у банківських установах, що мало наслідком надходження до бюджету міста відсоткових платежів банків загальним обсягом 1,3 млн. грн.

Капітальний баланс бюджету м. Енергодара у 2008 році був негативним, що є типовим для більшості місцевих бюджетів України. Доходи бюджету м. Енергодар від операцій з капіталом у 2003-2007 рр. були незначними, а загальний обсяг капітальних надходжень у зазначеному періоді визначався обсягом коштів, що передаються із загального фонду бюджету міста до спеціального. При цьому у 2008 році Енергодарською міською радою було заплановано мобілізувати до бюджету розвитку 4,5 млн. грн. від відчуження земельних ділянок несільськогосподарського призначення. Фактично до бюджету міста від реалізації землі надійшло 142 тис. грн., що, відповідно, вплинуло на утворення негативного капітального балансу спеціального фонду бюджету міста обсягом 6,9 млн. грн.

У зв'язку з тим, що позитивне сальдо поточного балансу бюджету міста за загальним фондом покрило дефіцит капітального балансу за відповідним фондом, бюджету міста у частині загального фонду за підсумками 2008 року у частині загального фонду було виконано з профіцитом обсягом 5,1 млн. грн. Спеціальний фонд бюджету міста за підсумками 2008 року було виконано з дефіцитом обсягом 4,5 млн. грн.

Як і у попередніх періодах, короткострокові та середньострокові позички з єдиного казначейського рахунку бюджетом міста у 2008 році не залучались.

Виконання загального фонду бюджету міста з профіцитом мало наслідком збільшення обсягу залишків коштів на рахунку місцевого бюджету та, як наслідок, зростання ліквідності бюджету за відповідним фондом. Так показник ліквідності² бюджету за загальним фондом за наслідками виконання бюджету у 2008 році збільшився до помірної рівня - 5,9% (проти 4,0% за наслідками виконання бюджету у 2007 році).

² Співвідношення обсягу залишків вільних бюджетних коштів на кінець бюджетного періоду до фактичного виконаного за цей бюджетний період обсягу видаткової частини бюджету за відповідним фондом

Дефіцит, що утворився за наслідками виконання спеціального фонду бюджету міста у 2008 році було профінансовано за рахунок залишків коштів на рахунках місцевого бюджету. Це, відповідно, призвело до зменшення показника ліквідності бюджету за спеціальним фондом до 22,7%.

На виконання відповідних рішень Енергодарської міської ради, фінансове управління міської ради у 2008 році здійснювало активні операції з тимчасово-вільними бюджетними коштами, розміщуючи їх на депозитні рахунки у банківських установах. Слід зазначити, що до 25 грудня 2008 року всі кошти були своєчасно та в повному обсязі повернуті на рахунки бюджету міста.

Виконання доходної частини бюджету міста

Затверджений на 2008 рік з урахуванням змін план за доходами бюджету м. Енергодар без урахування трансфертів було виконано на 103,2%. При цьому структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста Енергодара в аналізованому періоді не зазнали суттєвих змін та були типовими для більшості місцевих бюджетів України. Найвагомими джерелами доходів бюджету міста були податкові надходження та офіційні трансферти.

Уточнений річний план за податковими надходженнями до бюджету м. Енергодар у 2008 році було виконано на 104,1%, що зумовлювалось перевиконанням річного плану за надходженнями майже усіх податкових надходжень.

Податок з доходів фізичних осіб залишається головним джерелом формування закріплених доходів загального фонду бюджету міста. Уточнений річний план за надходженнями податку з доходів фізичних осіб у 2008 році було виконано на 104,0%. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, обсяг надходжень податку з доходів фізичних осіб у 2008 році збільшився на 35%. Слід зазначити, що для бюджету міста Енергодар характерним є високий рівень концентрації надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині найбільших платників податку. Зокрема у 2008 році ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та ВП «Запорізька ТЕС» ВАТ «Дніпроенерго» перерахували до бюджету міста відповідно 66,4 млн. грн. та 9,4 млн. грн. податку з доходів фізичних осіб, або 65,7% та 9,3% відповідно загального обсягу надходжень податку. Відтак, ресурсна забезпеченість бюджету міста значною мірою залежить від ефективної господарської діяльності зазначених підприємств.

Найбільшим джерелом формування власних доходів загального фонду бюджету м. Енергодар у 2008 році залишається плата за землю. Уточнений річний план за надходженнями плати за землю у 2008 році було виконано на 101,6%. Для бюджету м. Енергодар характерним є високий рівень концентрації плати за землю у частині найбільших платників. Зокрема у 2008 році ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та ВП «Запорізька ТЕС» ВАТ «Дніпроенерго», які є платниками земельного податку, перерахували до бюджету міста відповідно 25,5 млн. грн. та 7,4 млн. грн. (91,6% загального обсягу надходжень плати за землю).

Затверджений на 2008 рік з урахуванням змін план за надходженнями до спеціального фонду бюджету м. Енергодара без урахування трансфертів та коштів, отриманих із загального фонду, було виконано на 84,7%, що пов'язано з недовиконанням планового показника за доходами бюджету розвитку.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Затверджений на 2008 рік з урахуванням змін план за видатками бюджету м. Енергодра є на 71,4% більшим, за фактичне виконання у 2007 році. Збільшення видаткової частини бюджету міста протягом аналізованого періоду забезпечується зростанням обсягів фінансування, передусім, установ бюджетної сфери (освіта, культура тощо), а також видатків на державне управління. На зростання видаткової частини бюджету м. Енергодра у 2008 році вплинуло також збільшення у відповідному бюджетному періоді обсягу вилучення до Державного бюджету, а також видатків на будівництво та житлово-комунальне господарство.

Слід зазначити, що Енергодарська міська рада своєчасно та у повному обсязі виконує план своїх зобов'язань з перерахування коштів до Державного бюджету.

Затверджений на 2008 рік з урахуванням змін план за видатками за підсумками року без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку було виконано на 94,8%, що пояснюється з недовиконанням планових обсягів видатків за окремими видатковими статтями, віднесеними до основних.

У 2008 році відбулося збільшення обсягу та відповідно питомої ваги капітальних видатків у структурі видаткової частини бюджету, що пов'язано, насамперед, зі значним обсягом коштів (10,2 млн. грн.), що були передані із загального до спеціального фонду бюджету міста.

Бюджет міста на 2009 рік

Доходну частину бюджету міста Енергодар на 2009 рік затверджено у обсязі 179,3 млн. грн., що на 6,0% менше, за показник виконання бюджету міста у 2008 році. Темп росту надходжень загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів), які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів відносно показника виконання у 2008 році склав 94,5%; темп росту власних доходів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів відносно показника виконання у 2008 році склав 93,8%.

Переважну більшість джерел формування закріплених доходів загального фонду бюджету міста на 2009 рік було встановлено у обсягах, які менші за фактичний рівень виконання у 2008 році. Це спричинено, передусім, загостренням кризових явищ у світовій економіці загалом та України, зокрема. Наслідки світової фінансово-економічної кризи, зокрема зменшення промислового виробництва, спад ділової активності суб'єктів підприємницької діяльності, скорочення обсягів кредитування у зв'язку з погіршенням ліквідності банківських установ будуть впливати у 2009 році на динаміку наповнення доходної частини бюджету м. Енергодара.

Запланований на 2009 рік обсяг доходної частини спеціального фонду бюджету м. Енергодар без урахування трансфертів, то коштів, що передаються із загального фонду бюджету було затверджено у обсязі 14,6 млн. грн. (на 57,1% більше за показник виконання у 2008 році). Головним чином, це пов'язано із запланованим збільшенням обсягу надходжень збору за забруднення навколишнього природного середовища.

Видаткову частину бюджету м. Енергодар на 2009 рік заплановано в обсязі на 5,7% меншому за фактичний показник виконання у 2008 році.

У 2009 році передбачається зростання обсягу видатків бюджету міста на фінансування основних галузей бюджетної сфери (освіта, культура і мистецтво, фізична культура і спорт). При цьому планові обсяги капітальних видатків, зокрема за галуззю «Будівництво» у 2009 році були суттєво зменшені. При формуванні запланованого на 2009 рік обсягу видатків бюджету міста у повному обсязі було передбачено потреби в асигнуваннях на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених чинним законодавством умов оплати праці, а також на видатків на інші захищені статті загального фонду бюджету міста.

Розрахунковими показниками на 2009 рік обсяг вилучення до Державного бюджету з бюджету м. Енергодар затверджено у обсязі 43,8 млн. грн., що на 20,0% більше за показник виконання у 2008 році.

Боргові зобов'язання міста та перспективи залучення коштів у майбутньому

Станом на 01.01.2009 р. прямий борг Енергодарської міської ради був відсутнім.

У 2009 році Енергодарська міська рада планує здійснити випуск облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 10,0 млн. грн. терміном обігу до 2014 року. Кошти від розміщення облігацій планується спрямувати на реконструкцію дорожньо-вуличної мережі міста.

За інформацією Енергодарської міської ради гранична відсоткова ставка за вказаним запозиченням складатиме не вище 10%. Таким чином, максимальний річний обсяг видатків на обслуговування вказаного зобов'язання у 2009 році має складати 1 000,0 тис. грн., або 0,6% запланованого на 2009 рік змін обсягу видаткової частини загального фонду бюджету м. Енергодар, що не суперечить чинному законодавству.

З урахуванням здійсненого запозичення, обсяг прямого боргу Енергодарської міської ради становитиме 10 000,0 тис. грн. Таким чином, прогнозне пряме боргове навантаження (співвідношення обсягу прямого боргу з запланованим на 2009 рік обсягом доходної частини бюджету м. Енергодар без урахування трансфертів) складе 6,6%, що є низьким борговим навантаженням на бюджет міста.

Енергодарська міська рада має намір виступити гарантом за кредитом, який планує залучити КП «Виробничий комбінат «Тепло-водоканал» у рамках кредитної угоди з Європейським Банком Реконструкції і Розвитку для реалізації інфраструктурних проектів розвитку житлово-комунального господарства міста. За рахунок кредитних коштів заплановано уведення в експлуатацію нових індивідуальних теплових пунктів, модернізацію теплових пунктів, заміна теплових мереж у 1-2 мікрорайонах міста; реконструкцію внутрішньо-будинкових інженерних мереж у 1-2 мікрорайонах міста та реновація об'єктів соціального призначення у 1-2 мікрорайонах міста (вказаний перелік не є вичерпним та може коригуватися).

Згідно з попередніми умовами, орієнтовний обсяг кредиту має складати 7,5 млн. євро. Відсоткова ставка розраховуватиметься, виходячи з шестимісячної ставки EURIBOR та маржі понад неї від 3,5% до 4,5% на рік. Кредит планується залучити терміном на 10 років. Умовами кредитної угоди планується передбачити трирічний пільговий період на сплату основної суми боргу.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Енергодар підтверджено на рівні **uaA**, прогноз «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

Провідний фінансовий аналітик

П. В. Троцинський

Додатки

Бюджет м. Енергодар у 2005-2008 рр., представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік
Податкові надходження	56 217,7	69 256,0	91 157,6	142 469,7
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	10 441,7	7 299,4	8 697,3	9 676,1
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	7 460,0	16 459,7	17 462,8	26 833,3
Операційні надходження всього	74 119,4	93 015,1	117 317,7	178 979,1
Поточні видатки	38 286,4	49 277,0	61 386,5	82 877,1
Субсидії та поточні трансферти	28 333,2	35 664,2	41 446,9	73 413,3
Операційні видатки всього	66 619,6	84 941,2	102 833,4	156 290,4
Операційний баланс	7 499,8	8 073,9	14 484,3	22 688,7
Фінансовий дохід	0,1	0,0	431,8	1 313,4
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	0,1	0,0	431,8	1 313,4
Поточний баланс	7 499,9	8 073,9	14 916,1	24 002,1
Капітальні надходження	118,9	36,6	38,6	151,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	231,4	948,3	8 273,1	10 258,5
Капітальні надходження всього	350,3	984,9	8 311,7	10 409,6
Капітальні видатки	4 702,9	2 561,9	1 249,4	15 297,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	1 719,5	3 197,6	5 397,8	8 345,0
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	231,5	948,3	7 492,9	10 198,0
Капітальні видатки всього	6 653,9	6 707,8	14 140,1	33 840,6
Капітальний баланс	-6 303,6	-5 722,9	-5 828,4	-23 431,0
Баланс після капітальних видатків	1 196,3	2 351,0	9 087,7	571,1
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	1 196,3	2 351,0	9 087,6	571,1
Фінансування	-1 196,3	-2 351,0	-9 087,6	-571,1
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Енергодарської міської ради

Фінансування бюджету м. Енергодар у 2005-2008 рр. тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік
Профіцит/дефіцит	1 196,3	2 351,0	9 087,6	571,1
Фінансування	-1 196,3	-2 351,0	-9 087,6	-571,1
Зміни залишків	-1 196,3	-351,0	-11 087,6	-571,1
залишок на початок року	3 255,7	4 452,0	4 803,0	15 890,6
залишок на кінець року	4 452,0	4 803,0	15 890,6	16 461,7
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	-2 000,0	2 000,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	3 085,9	23 015,2
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	2 000,0	1 085,9	23 015,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Енергодарської міської ради